

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

169. An praeceptum confitendi quam primum, obliget sub mortali? Ex p. 9.
tract. 3. res. 22.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

in hac fati ad sacrificium ita distrahatur, ut nullo modo ad perfectam contritionem moraliter possit excitari, putat Valq. in 3. p. tom. 3. disp. 207. c. 1. eum non peccatum mortaliter, etiam cum conscientia peccati mortalis Sacramentum recipiat, quia præceptum dignè suscipiendi hoc Sacramentum non videtur ita strictè obligare, ut cogat in eo casu ad dimittendum sacrificium inchoatum cum populi scandalo, & sui honoris dedecore, quod intelligit iste cum multi adessent illi sacrificio Missæ, & non solus Minister, quem facile possit in alium locum de seculari, qui positus ad pedem Altaris coram populo, & immediate receptorus Eucharistiam, recordatur alicujus peccati mortalis, neque præmisit Confessionem, neque contritionem; & hanc opinionem tenet etiam novissimè Gaspar Hurtado de Sacram. disp. 8. de Euchar. diff. 1. ubi sic ait: Si contingat ut quis in Altari existens recordetur alicujus mortalis non confessi, & cujus non habuit, neque habet contritionem, & quando recordatur, est adeo propinquus communioni, ut pro temporis angustiis nequeat moraliter, seu absque nimia difficultate ad contritionem excitari, nisi pro tempore aliquo aliquantulum notabilè cum gravi nota sui honoris ad eam eliciendum detineatur, tunc iste talis ab eo peccato excusabitur communicando in eo malo statu, quia non est contra irreverentiam Sacramenti debitam in eo statu accedendo, ne notam gravem honoris incurrat. Ita Hurtado.

2. Sed ad prædictum dubium Petrus de Ochagavia de Sacram. tr. 2. de Eucharist. effectibus. q. 8. num. 4. sic respondet. Existimo sacerdotem celebrantem in tali casu debere elicere actum contritionis, tum quia ad eum eliciendum semper est paratum Dei auxilium, tum quia facile potest sine ullo populi scandalo per aliquod breve spatium temporis occupari in acquirenda contritione peccatorum, tum quia facile potest distractam mentem componere. Concedo tamen posse strictius contingere casum in seculari, quam in sacerdote, ut cum recordatur ejusmodi peccati, quando jam jam recipit sacramentum de manu sacerdotis, in quo quidem casu, si commode potest ratione alicujus salivæ projiciendæ, vel ratione alterius legitimæ causæ aliquantulum differre receptionem Eucharistiae, debet eam differre, & pro brevitate temporis in quocumque eventu procurare contritionem: quòd si eam angustiis temporis constrictus non elicit, potius debet Eucharistiam recipere, quam ab Altari discedere cum populi scandalo, & proprio dedecore, quia non est credendum pium ac benignum Jesum hoc sacramentum infuturum in nostrarum animarum remedium cum tanto dispendio nostro, & alieno: hæc omnia docet Ochagavia loc. cit. Sed aliqui putant, & ita revera est, quòd in quacumque angustia temporis possit quis elicere actum contritionis, & Deus semper paratus est præbere auxilium suum.

§. 1. Notandum, quosdam existimare hoc præceptum esse juris divini, & oriri ex obligatione illa præmittendi Confessionem ante Communionem: hæc enim obligationem debere statim post impleri, si ante Communionem impleta non fuerit. Sed hæc sententia vera non est: nam præcepta affirmativa non obligant nisi certis occasionibus, quæ statim ac præterierint, cessat obligatio eorum, sive impleta fuerint, sive non: e.g. teneris dare eleemosynam in gravi, vel extrema necessitate proximi, cessante illa necessitate non amplius teneris, sive impleveris præceptum, sive non impleveris. Eodem modo teneris confiteri peccatum mortiferum, quando est communicandum, vel celebrandum: cum autem illud tempus præterierit, cessat obligatio confitendi: quia tota ratio obligans cessat. Dicendum ergo est, hoc præceptum esse merè humanum introductum à Concilio Tridentino. Unde dicendum est intra limites juris naturæ, vel divini, neminem, qui conscientius peccati mortalis communicavit absque prævia Confessione celebrando, vel non celebrando, teneri postmodum prima data opportunitate confiteri, sive peccaverit, sive non: quia dispositio ad aliquid requisita non est jure naturæ postmodum ponenda, si prius non fuerit posita: neque ullo solido fundamento dici potest, quòd divino præcepto, quo tenemur Confessionem Communioni præmittere, ne indignè communicemus, teneamur confiteri, si fortè non præmiserimus. Restat ergo, ut obligatio sit præcepti Ecclesiastici. Et hæc docet Lessius in 3. part. quest. 80. artic. 4. dub. 3. num. 20. Mercurus de Sacrament. quest. 80. artic. 4. dub. 3. & Præpositus etiam in 3. part. quest. 80. artic. 5. dub. 4. numer. 20. Nugnus de Sacrament. quest. 80. artic. 4. difficult. 4. conclus. 1. & alij.

2. Notandum hîc obiter, quòd qui non confitetur in articulo mortis sua peccata mortalia, transacto tali periculo, non tenetur statim confiteri; & similiter, qui ministrat Sacramenta in peccato mortali sine contritione, transacto ministerio, non tenetur statim conteri, vel confiteri. Quia Præceptum Confessionis in articulo mortis obligat tempore illius periculi; & similiter præceptum de contritione pro administratione Sacramentorum ligat, & obligat Ministrum, ut dignè & sanctè exerceat tale ministerium: ergo ista occasione transacta, non obligat statim ad conterendum. Ita Candidus rom. 3. disquis. 2. art. 22. dub. 54. ex Nugno ubi supra.

3. Itaque, ne Sacerdotes sibi fingerent necessitatem celebrandi, Confessione non præmissa, statuit Concilium dicta sess. 13. cap. 7. in fine, Sacerdotem conscientium peccati mortalis, qui ob necessitatem urgentem non præmissa Confessione celebravit, obligatum esse, quamprimum possit, confiteri.

RESOL. CLXIX.

An præceptum confitendi quamprimum, obliget sub mortali? Ex part. 9. tract. 3. Resolut. 22.

§. 1. Pro negativa sententia olim adduxi Villalobos, & Ledesma, quos post me citat, & sequitur novissimè Tamburinus in Methodo expeditæ Communionis, c. 1. §. 6. num. 49. & seqq. qui variis rationibus conatur hanc sententiam firmare, & nominatim contra Cardinalem de Lugo respondet ad ejus argumenta. Poterat etiam in sui favorem adducere Machadum de Præc. Confess. rom. 1. lib. 2. in 1. 3. tr. 1. part. 4. tract. 8. docum. 3. numer. 7. in fine, qui ta-

Sup hæc doctrina supra in Ref. 140. §. His suppositis. & in aliis ejus not.

Sup. hoc factum in Ref. 55. §. ult.

Ref. 18. t. 6. tr. 1. in §. Verum. ad medium, verum. Et ideo. & infra in Ref. seq. à lin. 4. & §. seq. & in 1. 3. tr. 1. Ref. 6. lege men

ESOL. CLXVIII.

An præceptum confitendi quamprimum, si quis sumptur Eucharistiam sine prævia confessione, in casibus superius explicatis, ut habetur in Concil. Trid. sess. 13. c. 7. sit divinum Ecclesiasticum? Et notatur, quod qui non confitetur in articulo mortis sua peccata mortalia, transacto periculo non tenetur statim confiteri; & similiter qui ministrat Sacramentum in peccato mortali sine contritione, transacto ministerio, non tenetur statim conteri, vel confiteri. Ex p. 9. tr. 3. Ref. 21.

Sup. hæc doctrina est

doctrinam
ejus §. Hoc
supposito.
signanter
ante mediū
à vers. Tum
etiam & in
tom. 9. tr. 7.
ex doctrina
Ref. 96. §. 1.
ad mediū,
vers. Con-
firmatur. &
§. ult. Sed
lege cam
per totam.

men malè citat pro hac sententia Suarez & Reginaldum.

2. Sed non est recedendum à sententia affirmativa dicti Cardinalis de Lugo, & omnium Theologorum Societatis, dempto uno Tamburino, quos hic ad fatietatem possem adducere. Unde, miror, quòd reliquerit tam fortissimos suos Commilitones, ut paucis exteris militibus se adscriberet, inter quos est Ledesma Dominicanus, quem tamen omnes Doctores Dominicani reliquerunt, ut Nugnus de Sacram. tom. 2. q. 80. art. 4. difficult. 4. Reverendiss. Candidus tom. 3. disquis. 2. art. 22. dub. 45. & alij. Dicendum est itaque, verba Concilij continere præceptum sub onere peccati mortalis: quia, ut optimè observat Joan. Prapostitus ejusdem Societatis in 3. part. q. 80. art. 4. dub. 4. num. 22. quamvis Concilium solum dicat, *confiteatur*, quod ex se non sufficienter indicat præceptum obligans sub mortali; communis tamen sensus Doctorum, qui est optimus legis interpret, illud Decretum intelligit sub mortali obligare. Et idèd, quamvis in Concilio non sit verbum præcipiendi, neque æquivalens; id tamen non semper est necessarium, sed aliquando sufficit verbum modi Imperativi, præsertim quando ab initio sic fuit intellectum; sicut verè fuit verbum istud, ut optimè observat Hurtadus de Sacram. Eucharist. disp. 9. diff. 7. unde patet responso ad rationes, quæ pro negativa sententia adducuntur.

RESOL. CLXX.

An Sacerdos, qui ex carentia Confessarij propter scandalum celebravit, teneatur quamprimum confiteri? Et quomodo intelligenda sunt illa verba Concilij quamprimum?

Et notatur, quod dictum præceptum Concilij quamprimum confitendi non extenditur ad laicos, nec ad Sacerdotem, qui instar laici Eucharistiam accipit, sicut si talis Sacerdos celebraret, in die Parasceves, vel si assumeretur ad complendum Sacrificium ab alio inchoatum. Ex part. 2. tract. 14. Resol. 60.

§. 1. Affirmativè respondendum, ex verbis Concilij Tridentini sess. 3. cap. 7. quòd si necessitate urgente, Sacerdos absque prævia confessione celebraverit, quamprimum confiteatur. Quæ quidem verba continere præceptum, ex communi DD. sententia putavit Suarez tom. 3. q. 66. sect. 7. Reginaldus tom. 2. lib. 29. c. 6. q. 4. sect. 3. n. 110. Pefantius in addit. ad 3. p. q. 10. disp. 5. de præcepto confessionis, Nugnus in 3. part. tom. 1. q. 80. art. 4. diff. 4. Coninch de Sacram. q. 80. art. 4. dub. 2. n. 24. Fillucius tom. 1. tract. 4. cap. 8. quest. 5. n. 221. Navarr. & alij.

2. Non desunt tamen DD. asserentes, in dictis verbis Concilij non adesse præceptum, sed consilium, sicque Sacerdotes ita celebrantes, non peccare mortaliter, si quamprimum non confiteantur. Ita docuit Villalobos in sum. tom. 1. tract. 7. dub. 37. num. 7. & Petrus Ledesma in sum. part. 1. tract. de Euchar. cap. 11. ante concl. 9.

3. Sed stando in prima opinione difficultas est, quomodo intelligenda sint verba illa Concilij, *quamprimum*? Sancius in selectis, disp. 32. num. 14. putat illico finita Missa Sacerdotem adstrictum esse confiteri per dicta verba Concilij, & citat Suarez, & Valquez. Vide etiam Henriquez lib. 8. c. 45. n. 4.

4. Ego olim illa verba *quamprimum*, id est, intra triduum, exponebam: nam, ut notat Gonzalez in 8. regul. Cancell. gloss. 43. num. 51. Riccius p. 2. dec.

88. num. 9. & Sanchez de matrim. tom. 1. disp. 51. tamen quòd & Coninch de Sacram. disp. 23. dub. 2. n. 6. dicitur quamprimum, & incontinenter fieri, quod intra triduum fit, C. de error. advoc. ubi in continenti, primo triduo, & l. fin. C. de judic. ibi, illico autem, id est, intra triduum. Et tunc, nimis benigna hæc opinio aliquibus videbatur.

5. Sed postea inveni apud gravissimos auctores benigniorem opinionem. Ideo Fagundez de præc. Eccles. tract. 3. lib. 3. cap. 8. num. 8. & ante illum nonster Molfesius in sum. tom. 1. tract. 3. cap. 10. num. 18. & ante illum Petrus Binsfeldius in Enchir. theol. pastoral. cap. 5. asserunt satis esse, pro adimplendo supradicto præcepto Concilij, si Sacerdos, qui sic celebravit, confiteatur suo tempore, nempe ante aliam celebrationem, & sic illud *quamprimum* exponunt, *cum primum iterum celebraverit*.

6. Sed posset aliquis dicere, si talis opinio esset vera, ad nihil obligaret supradictum præceptum Concilij, nam talis Sacerdos ante aliam celebrationem necessariò tenetur confiteri, propter scientiam peccati mortalis. Adde, quòd si talis Sacerdos, v. g. celebraret, & confiteretur post sex menses, vel annum, secundum hos auctores, adimpleret præceptum Concilij. At hoc est absurdum: nam si quis faceret aliquid post sex menses, vel annum, non faceret quamprimum. Ergo, &c. Unde Zanardus in direct. confess. part. 1. tract. de Euchar. cap. 7. asserit, quòd sub præcepto talis Sacerdos tenetur confiteri, non immediatè, nec eo die, sed non differendo per longum tempus confessionem. Sed his non obstantibus opinio dictorum Authorum est probabilis, saltem per principia extrinseca.

7. Non verò, quòd dictum præceptum Concilij quamprimum confitendi, non extenditur ad laicos, contra Navarrum, Fagundez, Zanardum, & alios; voluntariè enim dicunt, quòd si Concilium interrogaretur, ita fuisset responsum, quis enim hoc illis revelavit, ut tradit Sylvius in 3. p. q. 80. art. 2. dub. 2. & alij communiter.

8. Ex quo sequitur, Sacerdotem, qui sacramentum Eucharistie instar sæcularis accepit, non obligari hac lege, quia in illa communione non se habet ut Sacerdos, sed ut laicus. Ita Villalobos in sum. p. 1. tr. 3. dub. 37. n. 8. & alij. Secus esset, si talis Sacerdos celebraret in die Parasceves, vel si assumeretur ad complendum Sacrificium ab alio inchoatum: nam in hujusmodi casibus obligaret hoc præceptum Concilij. Vide citatos DD.

RESOL. CLXXI.

Quo pacto intelligendum est illud verbum *quamprimum*?

Et si forte Sacerdos prima die haberet commoditatem confitendi, non habiturus sequentibus diebus, an tunc sanè teneatur non differre confessionem, ne longiori mora recorderetur? Ex part. 9. tract. 3. Ref. 23.

§. 1. Olim adduxi nostrum Molfesium, & alios docentes, illud verbum *quamprimum*, intelligendum esse usque ad aliam sequentem Communionem. Hanc sententiam meritò improbavi ex rationibus ibi adductis. Unde optimè dixit Joan. Prapostitus in 3. part. quest. 80. artic. 5. dub. 4. num. 21. ex particula, *quamprimum*, patere, quòd Concilium non respiciat subsequenter Communionem, quasi in ordine ad illam Confessionem præcipiat; sed quòd independenter ab omni alio Sacrificio, vel Communionem præcipiat institui Confessionem, idque cum primum fieri poterit. Est igitur hæc opinio rejicienda, nec probabilis existimanda; ut rectè docet

Sup. hoc in
Ref. seq. &
in aliis ejus
primæ an-
not.

Sup. hoc
præter Ref.
annot. præ-
terita, lege